

Studieplan for Bedriftsøkonomi, årsstudium (2017–2018)

Fakta om programmet

Studiepoeng: 60

Studiets varighet: 1 år

Undervisningsspråk: Norsk

Studiested: Halden

Kontakt

Studieveileder: Natalie Tvette Isaksson

Telefon: +47 696 08 143

E-post: studier@hiof.no

Studieprogramansvarlig

Fakultet for informasjonsteknologi, ingeniørfag og økonomi

Innholdsfortegnelse

- Informasjon om studiet
- Hva lærer du?
- Opptak
- Oppbygging og gjennomføring
- Jobb og videre studier
- Studieplanen er godkjent og revidert
- Studiemodell

Informasjon om studiet

Studiet passer både for søkere fra videregående skole, og for yrkesaktive søkere som ønsker kompetanseoppbygging for en videre karriereutvikling. Yrkesaktive søkere kan avtale et studieløp på deltid over lengre tid.

Hva lærer du?

Studiets læringsutbytte

Kunnskap

Kandidaten kan etter endt studium:

- arbeide med økonomisk-administrative oppgaver i både private og offentlige virksomheter
- forstå vesentlige økonomiske fagområder

Ferdigheter

Kandidaten har etter endt studium grunnleggende ferdigheter innen sentrale bedriftsøkonomiske fagfelt som:

- bedriftsøkonomisk analyse og økonomistyring
- markedsføring og foretaksstrategi
- organisasjonsteori
- regnskapsfag
- grunnleggende matematikk og statistikk

Generell kompetanse

Kandidaten har etter endt studium:

- grunnleggende innsikt i nye økonomiske trender og i betydningen av god etiske forretning

Opptak

Generell studiekompetanse eller realkompetanse.

Oppbygging og gjennomføring

Studiets oppbygging og innhold

Årsstudiet i bedriftsøkonomi er identisk med første året i høgskolens bachelorstudier i hhv. økonomi og administrasjon og i regnskap og revisjon. Dermed bygger studiet også på planen som Nasjonalt råd for økonomisk-administrativ utdanning (NRØA) har fastsatt som felles ramme for høgskolenes utforming av slike bachelorutdanninger og på Forskift om rammeplan for bachelor i regnskap og revisjon. Med dette sikres et høyt faglig nivå. Samtidig sikres en ensartet struktur slik at studiet kan bygges ut til et fullverdig bachelorstudium eller kan kombineres med andre studieløp - ved HiØ eller andre institusjoner i inn- og utland.

Årsstudiet omfatter 60 studiepoeng, fordelt over to semestre. Studiet omfatter i alt seks obligatoriske emner som til sammen gir en grundig innføring i sentrale økonomisk-administrative emner (se modell nedenfor).

Organisering og læringsformer

Det benyttes varierte organiserings- og læringsformer, som felles forelesninger og gruppearbeid i mindre grupper. Undervisnings- og arbeidsformer samt arbeidskrav og vurderingsformer er nærmere omtalt i den enkelte emnebeskrivelse.

Studiet skal gi en praksisorientert høyere utdanning. Det betyr at fagstoffet har en klar forankring i relevant teori og aktuelle forskningsresultater, samtidig som utstrakt bruk av praktiske eksempler og case gir yrkesrelevant praksis.

Studentene har tilgang til løpende veiledning fra faglærer gjennom hele semesteret.

Bruk av bibliotek

Biblioteket organiseres og bidrar til studentenes informasjonskompetanse, det vil si evnene til å søke etter, finne, evaluere og bruke relevant faglig informasjon. I tillegg til personlig service, får studentene bibliotekundervisning der målsettingen er at de skal kunne søke i norske og utenlandske informasjonskilder og kunne vurdere kvaliteten på informasjonen. Biblioteket tilbyr også undervisning i referanseteknikk.

Bruk av IKT

Læringsplattformer brukes i alle emner.

Institusjonen kan kreve at studenten har egen bærbar datamaskin.

Arbeidskrav

Det kan være knyttet arbeidskrav til det enkelte emne. Arbeidskrav kan bl.a. være innleveringer o.l. som må være godkjent av faglærer før studenten kan fremstille seg til eksamen. Se den enkelte emnebeskrivelse for mer informasjon.

Forberedende kurs i matematikk

I studiet er matematikk og statistikk grunnleggende metodefag. Ved starten av studiet mangler mange studenter de nødvendige forkunnskapene i matematikk. Studieåret starter derfor med undervisning i grunnleggende matematikk, der kunnskaper fra grunnskolen og videregående skole som er relevante for studiet, gjennomgås og friskes opp.

Kalkulator

Studenter som følger studieprogrammene Bedriftsøkonomi årsstudium, Bachelorstudium i økonomi og administrasjon og Bachelorstudium i regnskap og revisjon får bruke kalkulator under eksamen i flere av emnene. Følgende kalkulatorer er godkjente som tillatt hjelpemiddel under eksamen:

- Texas Instrument BAII Plus
- Casio FC-100V

Etikk

I hele økonomistudiet står valg mellom alternativer sentralt, valg som krever etisk refleksjon og bevissthet om virksomhetens samfunnsmessige ansvar. Etisk refleksjon er derfor integrert i enkelte emner i årsstudiet.

Praksis

Det er ikke knyttet veiledet praksis til dette studiet.

Forsknings- og utviklingsarbeid

Undervisning og veiledning i studiet skal være forskningsbasert, knyttet til utviklingsarbeid i privat og offentlig virksomhet, og gi oppdatert og bred kunnskap. Studentene skal få innsikt i nyere utviklingstrekk i fagområdet, de skal få kildekompetanse, og bli øvd i kritisk tenkning.

Internasjonalisering

I våre bachelorstudier gis studentene et tilbud om ett eller to semesters opphold ved en av høgskolens partnerinstitusjoner i utlandet. Et slikt utenlandsopphold kan imidlertid ikke innpasses i dette korte studieløpet. Studenter som fortsetter med et bachelorstudium, kan søke om utenlandsopphold i andre eller tredje studieår.

Evaluering av studiet

For å kunne tilby en aktuell og relevant utdanning av god kvalitet er vi avhengig av studentenes tilbakemeldinger og at du deltar i evaluering av studiene.

Det enkelte fagmiljø har ansvar å etablere faste og allment kjente evalueringsrutiner på emnenivå (kalt EVA3). Se emnebeskrivelser for detaljer.

Tilbakemelding underveis

Studentene vil bli fulgt opp i de forskjellige emnene. Se emnebeskrivelser for hvilke tilbakemeldinger som kan forventes.

Vurdering

Skriftlig vurdering vil forekomme i alle emner i årsstudiet.

Det benyttes bokstavkarakterer (A - F), der A er beste beståtte karakter, E er dårligst beståtte karakter og F betyr ikke bestått.

Se emnebeskrivelsene for detaljer.

Plagiatkontroll/fusk

Alle emner og arbeidskrav kan bli gjenstand for plagiatkontroll. Besvarelser som er helt eller delvis identiske vil ikke bli godkjent og vil anses som forsøk på fusk. Se for øvrig Forskrift om eksamen og studierett ved Høgskolen i Østfold.

Litteratur

Nærmere informasjon om pensum og litteratur gis i de enkelte emnebeskrivelser. Pensumlistene vil bli oppdatert så nært inntil semesterstart som mulig.

Jobb og videre studier

Årsstudiet i bedriftsøkonomi er et populært studium som, i kombinasjon med annen høyere utdanning, gir adgang til mange ulike stillinger i næringsliv og i offentlig sektor. Årsstudiet er samtidig identisk med det første året i bachelorutdanningene i økonomi og administrasjon, og regnskap og revisjon ved Høgskolen i Østfold (HiØ). Studenter som ønsker å fortsette mot en treårig bachelorgrad etter fullført årsstudium, kan dermed søke om opptak på bachelorstudiet i økonomi og administrasjon eller i regnskap og revisjon på andre årstrinnet. Mulighetene for videre utdanning og yrkesmuligheter er nærmere omtalt i studieplanene for disse to bachelorstudiene.

Studiet kan også kombineres med andre fag ved høyskoler og universitet, og kan inngå i en bachelorgrad, eller kombineres med enkelte andre studieenheter til en fullverdig bachelorutdanning, dette i henhold til gjeldende studieplaner.

Studieplanen er godkjent og revidert

Studieplanen er godkjent

Konst. dekan Theo Schewe, 9. juni 2009

Studieplanen er revidert

Studieleder Jo Ese, 15. desember 2016

Studieplanen gjelder for

Studieplanen gjelder for perioden 2017 - 2018

Studiemodell

Denne studiemodellen har en ny utforming. [Fortell oss hva du synes om den](#)

Høst 2017

Obligatoriske emner

SFB10314 Innføring i bedriftsøkonomisk analyse	10 stp
SFB10413 · Del 1 av 2 Finansregnskap	
SFB10711 · Del 1 av 2 Metodekurs I: Grunnleggende matematikk og statistikk	
SFB10502 Markedsføring og foretaksstrategi Emneside mangler	10 stp

Vår 2018

Obligatoriske emner

SFB10413 · Del 2 av 2 Finansregnskap	10 stp
SFB10106 Organisasjonsteori	10 stp
SFB10711 · Del 2 av 2 Metodekurs I: Grunnleggende matematikk og statistikk	10 stp
SFB10613 Budsjettering og driftsregnskap	10 stp

Emner som ikke er tatt med

Emnesiden finne ikke

– SFB10502 2017h

SFB10314 Innføring i bedriftsøkonomisk analyse (Høst 2017)

Fakta om emnet

Studiepoeng: 10

Ansvarlig avdeling: Fakultet for informasjonsteknologi, ingeniørfag og økonomi

Emneansvarlig: Hans Kristian Bekkevard

Undervisningsspråk: Norsk

Varighet: ½ år

Innholdsfortegnelse

- Emnet er tilknyttet følgende studieprogram
- Undervisningssemester
- Studentens læringsutbytte etter bestått emne
- Innhold
- Undervisnings- og læringsformer
- Arbeidsomfang
- Arbeidskrav - vilkår for å avlegge eksamen
- Eksamen
- Evaluering av emnet
- Litteratur

Emnet er tilknyttet følgende studieprogram

Obligatorisk emne i

- bedriftsøkonomi årsstudium
- bachelorstudiet i økonomi og administrasjon
- bachelorstudiet i regnskap og revisjon
- bachelorstudiet i informasjonssystemer

Innføring i bedriftsøkonomisk analyse (eller tilsvarende) må være fullført og bestått for å kunne gå opp til eksamen i:

- Metodekurs II
- Makroøkonomi
- Finansiering og investering
- Mikroøkonomi med anvendelser

Innføring i bedriftsøkonomisk analyse (eller tilsvarende) må emnet være fullført og bestått for å starte på profilering i tredje studieår.

Undervisningssemester

- Bedriftsøkonomi, årsstudium: 1. semester (høst)
- Bachelorstudiet i økonomi og administrasjon: 1. semester (høst)
- Bachelorstudiet i regnskap og revisjon: 1. semester (høst)
- Bachelorstudiet i informasjonssystemer: 3. semester (høst)

Studentens læringsutbytte etter bestått emne

Kunnskap

Kandidaten

- har kjennskap til økonomifunksjonens rolle i bedriften og kunne drøfte de grunnleggende trekkene ved økonomisk styring av bedriften, herunder budsjettering og rapportering (regnskap)
- forstår og bruker bedriftsøkonomisk terminologi
- kjenner godt kostnadsbegrepet og har god forståelse for kostnaders variabilitet
- kjenner ulike markedsformer og sammenhengen mellom pris, tilbud og etterspørsel
- har kunnskaper om ulike prinsipper for produktkalkulasjon
- har kunnskap om enkle investeringsanalyser og ulike finansieringskilder
- kan gjøre egne vurderinger og etter bedriftsøkonomiske prinsipper treffe beslutninger på kort og lang sikt

Ferdigheter

Kandidaten

- kan gjennomføre bedriftsøkonomiske analyser basert på det innlærte modellapparatet og for bedrifter i forskjellige bransjer, herunder lese regnskap og utarbeide relevante nøkkeltall
- kan utarbeide kalkyler etter selvkost- og bidragsprinsippet
- kan gjennomføre enkle analyser av optimale produktvalg i situasjoner med begrenset ressurstilgang (flaskehals)
- kan analysere enkle investeringsprosjekter basert på nåverdi- og internrentemetoden
- kan gjennomføre kostnad-resultat-volum-analyser
- kan drøfte og regne på optimale tilpasninger i ulike markedssituasjoner, herunder elastisiteter og kostnads- og profittoptimum
- kan utvikle egne modeller i regneark for å løse de bedriftsøkonomiske problemstillingene nevnt ovenfor

Generell kompetanse

Kandidaten

- har utviklet forståelse for bedriften, bedriftens mål og dens plass i det økonomiske system
- har utviklet grunnleggende ferdigheter i bruk av regneark
- kan gjennomføre og presentere grunnleggende økonomiske analyser - selvstendig og i samarbeid med andre
- kan vise evne til kritisk tenkning og refleksjon over eget og andre studenters arbeid
- formulere og diskutere faglige problemstillinger

Innhold

- Introduksjon i bruk av regneark

- Grunnleggende regnskap
- Kostnader og inntekter
- Markedsformer og tilpasninger
- Kalkulasjon
- Kort om driftsregnskap
- Budsjettering
- KRV-analyse
- Produktvalg og -tilpasninger
- Enkel investeringsanalyse.

Undervisnings- og læringsformer

Forelesninger og arbeid i grupper. Bruk av dataverktøy i i arbeidet med bedriftsøkonomiske problemstillinger.

Arbeidsomfang

Det er forventet at studenten bruker om lag 280 timer i alt på dette emnet.

Arbeidskrav - vilkår for å avlegge eksamen

En innlevering (gruppearbeid eller individuelt) må være godkjent før studenten kan fremstille seg til eksamen.

Gjennom innleveringsoppgaven skal studenten også vise sin kompetanse i bruk av elektroniske hjelpemidler (regneark og tekstbehandling).

Eksamen

Individuell skriftlig firetimers eksamen.

Hjelpemidler: Godkjent kalkulator.

Karakterskala: A - F.

Oppdatert oversikt over tillatte hjelpemidler vil være tilgjengelig i Studentweb før eksamen.

Evaluering av emnet

Tilbakemelding fra studentene våre er avgjørende for at vi skal kunne tilby best mulige emner og studieprogrammer. Dette emnet evalueres fortløpende i dialog med faglærer og gjennom skriftlig emneevaluering.

Resultatene behandles av studieleder i dialog med studenttillitsvalgte og faglærere. Lokalt utvalg for utdanningskvalitet (LUKU) følger opp studentevalueringene ved avdelingen.

Litteratur

Litteraturen er sist oppdatert 08.12.2015. Det kan komme endringer før semesterstart.

Winther, Trond m.fl. (2013). Grunnleggende bedriftsøkonomi, 3.utgave, Oslo: Gyldendal (eller nyere).

Alt materiale som publiseres på høgskolens læringsplattform og/eller deles ut i forelesninger er også pensum.

Støttelitteratur:

En "Guide" til Microsoft Office, for eksempel "IT-Guiden", Økonomiforlaget.

Nettsiden til læreboka: www.gyldendal.no/bedanalyse.

Sist hentet fra Felles Studentsystem (FS) 26. okt. 2021 02:55:22

SFB10413 Finansregnskap (Høst 2017–Vår 2018)

Fakta om emnet

Studiepoeng: 10

Ansvarlig avdeling: Avdeling for økonomi, språk og samfunnsfag

Emneansvarlig: Asbjørn O. Pedersen

Undervisningsspråk: Norsk

Varighet: 1 år

Innholdsfortegnelse

- Emnet er tilknyttet følgende studieprogram
- Undervisningssemester
- Studentens læringsutbytte etter bestått emne
- Innhold
- Undervisnings- og læringsformer
- Arbeidsomfang
- Arbeidskrav - vilkår for å avlegge eksamen
- Eksamen
- Evaluering av emnet
- Litteratur

Emnet er tilknyttet følgende studieprogram

Obligatorisk emne i

- bachelorstudiet i økonomi og administrasjon
- bachelorstudiet i regnskap og revisjon
- bedriftsøkonomi, årsstudium

Emnet må være fullført og bestått for å starte på profilering i tredje studieår.

Undervisningssemester

1. og 2. semester (høst og vår).

Studentens læringsutbytte etter bestått emne

Studenten er selv i stand til å føre et enkelt regnskap. Han/hun kan videre gjøre rede for finansregnskapets innhold, regnskapsprinsipper og vurderingsregler, og kan analysere og vurdere en bedrifts økonomiske resultat og stilling.

Studenten:

- har grunnleggende kunnskaper om formålet med og føring av et finansregnskap
- kan bokføre de mest vanlige transaksjoner; herunder merverdiavgift
- har forståelse for begrepene utgifter, kostnader, utbetalinger, inntekter og innbetalinger, samt beholdninger, og kan foreta vanlige periodiseringsposter (også for lønn, feriepenger og arbeidsgiveravgift)
- kjenner til standard kontoplan
- kan forklare sammenhenger mellom transaksjoner og deres påvirkning på et resultat og balanse
- kan foreta årsoppgjør med enkle årsoppgjørposter og disponering av overskudd i enkeltpersonforetak og aksjeselskaper
- kan stille opp et gruppert resultat og balanse i samsvar med regnskapslovens bestemmelse
- har innsikt i finansregnskapets oppbygging og rammebetingelser
- kan gjøre rede for regnskapet som informasjonskilde og ha forståelse for regnskapsprinsipper og rapporteringskrav
- kan behandle sentrale regnskapsmessige måle- og vurderingsproblemer
- kan utarbeide kontantstrømoppstilling
- kan gjennomføre tilrettelegging og korrigering av regnskapstall for analyseformål
- kan beregne sentrale nøkkeltall i forbindelse med en regnskapsanalyse og gjøre en vurdering av en bedrifts lønnsomhet, likviditet, finansiering og soliditet

Innhold

- Regnskapets oppbygging, standardkontoramme og -plan
- Krav til regnskapet og regnskapet som informasjonskilde
- Grunnleggende regnskapsprinsipper og god regnskapsskikk
- Registrering av forretningstransaksjoner
- MVA, arbeidsgiveravgift, skattetrekk og skattebetaling
- Avskrivninger, øvrige periodiseringer og avsetninger
- Presentasjon av resultat og balanse etter regnskapsloven
- Lov og regler knyttet til verdsetting av eiendeler og gjeld, inntekter og kostnader
- Kontantstrømoppstillingen
- Sammenhengen mellom regnskap og skatt
- Regnskapsanalyse og nøkkeltallsanalyse av lønnsomhet, likviditet, finansiering og soliditet
- Budsjettering

Undervisnings- og læringsformer

Forelesninger, ferdighetstrening, gruppearbeid, veiledning. Studentene skal aktivt bruke Sticos Oppslag og lære Visma eAccounting

Arbeidsomfang

Det er forventet at studenten bruker om lag 280 timer i alt på dette emnet.

Arbeidskrav - vilkår for å avlegge eksamen

Studenten må i løpet av semesteret levere inn og få godkjent to oppgaver som løses som gruppearbeid. Den ene oppgaven skal være rettet inn mot bokføring, og besvarelsen er et hjelpemiddel til deleksamen 1.

Arbeidskravet skal leveres i Visma eAccounting eller i regneark.

Den andre oppgaven skal være rettet inn mot vurdering med analyse, og besvarelsen er et hjelpemiddel til deleksamen 2.

Arbeidskrav må være godkjent før studenten kan fremstille seg til eksamen.

Eksamen

Eksamen består av:

Deleksamen 1: Individuell skriftlig fire timers eksamen i bokføring i slutten av høstsemesteret (teller 50 %).

Hjelpemidler: Godkjent kalkulator og godkjent hjelpemiddelhefte (se litteratur).

Deleksamen 2: Individuell skriftlig fire timers eksamen i vurdering med analyse i slutten av vårsemesteret (teller 50 %)

Hjelpemidler: Godkjent kalkulator, godkjent hjelpemiddelhefte (se litteratur) og oppgave til arbeidskrav.

Oppdatert oversikt over tillatte hjelpemidler vil være tilgjengelig i Studentweb før eksamen.

Karakterskala A - F benyttes.

Det gis en samlet karakter i emnet.

Ved nyeksamen trenger studenten bare å ta opp den deleksamen som ikke er bestått.

Evaluering av emnet

Tilbakemelding fra studentene våre er avgjørende for at vi skal kunne tilby best mulige emner og studieprogrammer. Dette emnet evalueres fortløpende i dialog med faglærer og gjennom skriftlig emneevaluering.

Resultatene behandles av studieleder i dialog med studenttillitsvalgte og faglærere. Lokalt utvalg for utdanningskvalitet (LUKU) følger opp studentevalueringene ved avdelingen.

Litteratur

Litteraturen er sist oppdatert 4.12.2017. Det kan komme endringer før semesterstart.

Asbjørn O. Pedersen, Kjell Gunnar Hoff, med bidrag av Terje Voldsund og Svein Kolstad Hansen: Grunnleggende regnskap 1, 3. utgave (Universitetsforlaget 2016).

Grunnleggende regnskap 2 - Analyse av finansregnskapet av Kjell Gunnar Hoff og Asbjørn O. Pedersen med bidrag av Nils Sanne, 2. utgave, Universitetsforlaget.

Alt materiale som publiseres på høgskolens læringsplattform er også pensum.

SFB10711 Metodekurs I: Grunnleggende matematikk og statistikk (Høst 2017–Vår 2018)

Fakta om emnet

Studiepoeng: 10

Ansvarlig avdeling: Avdeling for økonomi, språk og samfunnsfag

Emneansvarlig: Hans Kristian Bekkevard

Undervisningsspråk: Norsk

Varighet: 1 år

Innholdsfortegnelse

- Emnet er tilknyttet følgende studieprogram
- Forkunnskapskrav utover opptakskrav
- Undervisningssemester
- Studentens læringsutbytte etter bestått emne
- Innhold
- Undervisnings- og læringsformer
- Arbeidsomfang
- Arbeidskrav - vilkår for å avlegge eksamen
- Eksamen
- Evaluering av emnet
- Litteratur

Emnet er tilknyttet følgende studieprogram

Obligatorisk emne i

- bachelorstudiet i økonomi og administrasjon
- bachelorstudiet i regnskap og revisjon
- bedriftsøkonomi, årsstudium

Metodekurs I, grunnleggende matematikk og statistikk - **deleksamen i matematikk** (eller tilsvarende) må være fullført og bestått for å kunne gå opp til eksamen i:

- Metodekurs II: Samfunnsvitenskapelig metode og anvendt statistikk
- Makroøkonomi

Metodekurs I, grunnleggende matematikk og statistikk (eller tilsvarende), må være fullført og bestått for å kunne gå opp til eksamen i

- Finansiering og investering
- Mikroøkonomi med anvendelser

Metodekurs I, grunnleggende matematikk og statistikk (eller tilsvarende) må være fullført og bestått for å starte på profilering i tredje studieår.

Forkunnskapskrav utover opptakskrav

Ingen spesielle opptakskrav ut over studiekompetanse, men det forutsettes at studentene har god kompetanse i matematikk fra grunnskolen og videregående skole.

Undervisningssemester

1. og 2. semester (høst og vår).

Studentens læringsutbytte etter bestått emne

Studenten har

- kunnskaper i matematikk som kan anvendes på problemstillinger innen bedrifts- og samfunnsøkonomi
- utviklet evne til logisk og analytisk tenkning
- grunnleggende kunnskaper i sannsynlighetsregning og statistikk.?

Innhold

Emnet er inndelt i to tema: matematikk og statistikk.

Matematikk:

Funksjoner i en variabel: Funksjonsbegrepet, polynomfunksjoner, rasjonale funksjoner, asymptoter.

Derivasjon og funksjonsanalyse: Grenser, kontinuitet, derivasjonsregler, enkle og sammensatte funksjoner, kjerneregul, elastisitetsberegninger.

Anvendelse av derivasjon: Maksimums- og minimumsproblemer, funksjonsdrøfting.

Eksponential og logaritmefunksjonen: Tallet e, naturlig logaritme, derivasjon og drøfting av eksponential og logaritmefunksjoner. Aritmetiske og geometriske rekker.

Funksjoner av flere variable: Partielle deriverte, stasjonære punkter. Maksimums- og minimumsproblemer med to variabler, med og uten bibetingelser.

Beskrivende statistikk:

Beliggenhetsmål, spredningsmål, frekvensfordelinger, grafiske framstillinger.

Sannsynlighetsregning og kombinatorikk: Sannsynlighetsbegrepet, sannsynlighetsmodeller, regning med sannsynligheter, betingede sannsynligheter.

Diskrete tilfeldige variable.

Beregning av forventning og varians: Binomisk fordeling, hypergeometrisk fordeling, Poisson fordelingen med mer. Kontinuerlige tilfeldige variabler.

Normalfordeling/normaltilnærning, t-fordeling. Estimering. Hypotesetesting.

Undervisnings- og læringsformer

Forelesninger, gruppearbeid, veiledning. Ferdighetstrening er svært sentralt, hvor målet er å få studentene til å se på matematikk og statistikk som et verktøy.

Undervisningen starter med et intensivt forberedende kurs i grunnleggende matematikk der kunnskaper fra grunnskolen og videregående skole som for studiet gjennomgås og friskes opp.

Arbeidsomfang

Det er forventet at studenten bruker om lag 280 timer på dette emnet.

Arbeidskrav - vilkår for å avlegge eksamen

Følgende arbeidskrav må være godkjent før studenten kan fremstille seg til eksamen:

- To innleveringer i høstsemesteret (matematikk); en individuell og en i gruppe på maks fire studenter (kan også leveres individuelt). Innleveringene må være godkjent før studenten kan fremstille seg til deleksamen 1 i emnet.
- To innleveringer i vårsemesteret (statistikk); en individuell og en i gruppe på maks fire studenter (kan også leveres individuelt). Innleveringene må være godkjent før studenten kan fremstille seg til deleksamen 2 i emnet.

Eksamen

Eksamen består av:

Deleksamen 1: 4 timers skriftlig eksamen i matematikk i slutten av høstsemesteret (teller 50 % av samlet karakter i emnet)

Deleksamen 2: 4 timers skriftlig eksamen i statistikk i slutten av vårsemesteret (teller 50 % av samlet karakter i emnet)

Hjelpemidler ved begge deleksamener: godkjent kalkulator og formelsamling vedlagt oppgaven.

Oppdatert oversikt over tillatte hjelpemidler vil være tilgjengelig i Studentweb før eksamen.

Det benyttes karakterskala: A - F. Det gis én samlet karakter i emnet. Begge deleksamener må være bestått for å få karakter i emnet.

Ved ny og utsatt eksamen kan hver deleksamen tas på nytt.

Evaluering av emnet

Tilbakemelding fra studentene våre er avgjørende for at vi skal kunne tilby best mulige emner og studieprogrammer. Dette emnet evalueres fortløpende i dialog med faglærer og gjennom skriftlig emneevaluering. Resultatene behandles av studieleder i dialog med studenttillitsvalgte og faglærere. Lokalt utvalg for utdanningskvalitet (LUKU) følger opp studentevalueringene ved avdelingen.

Litteratur

Litteraturen er sist oppdatert 20.12.2017.

Høst:

Sommervoll, Dag E. (2012 eller nyere utgave). *Matematikk for økonomifag, 3. utgave*. Oslo: Gyldendal akademisk. Kapittel 1-8.

Vår:

Ubøe, Jan (2015 eller nyere utgave): *Statistikk for økonomifag, 5. utgave*. Oslo: Gyldendal akademisk.

Alt materiale som publiseres på høgskolens læringsplattform og/eller deles ut i forelesninger er også pensum.

SFB10106 Organisasjonsteori (Vår 2018)

Fakta om emnet

Studiepoeng: 10

Ansvarlig avdeling: Avdeling for økonomi, språk og samfunnsfag

Undervisningsspråk: Norsk

Varighet: ½ år

Innholdsfortegnelse

- Emnet er tilknyttet følgende studieprogram
- Undervisningssemester
- Studentens læringsutbytte etter bestått emne
- Innhold
- Undervisnings- og læringsformer
- Arbeidsomfang
- Arbeidskrav - vilkår for å avlegge eksamen
- Eksamen
- Evaluering av emnet
- Litteratur

Emnet er tilknyttet følgende studieprogram

Obligatorisk emne i

- bedriftsøkonomi, årsstudium
- bachelorstudiet i økonomi og administrasjon
- bachelorstudiet i regnskap og revisjon
- bachelorstudiet i informasjonssystemer

Emnet må være fullført og bestått for å starte på profilering i tredje studieår.

Undervisningssemester

- Bedriftsøkonomi, årsstudium: 2. semester (vår)
- Bachelorstudiet i økonomi og administrasjon: 2 semester (vår)
- Bachelorstudiet i regnskap og revisjon: 2. semester (vår)
- Bachelorstudiet i informasjonssystemer: 4. semester (vår)

Studentens læringsutbytte etter bestått emne

Kunnskap

Studenten:

- kan forstå de vesentligste teoribidrag innen faget organisasjonsteori og sammenhengen mellom disse.
- har innsikt i muligheter og problemstillinger en organisasjon kan stå overfor med hensyn til effektiv utnyttelse av IKT

Ferdigheter

Studenten:

- kan se sammenhengen mellom teoribruk og hvordan den kan benyttes på praktiske problemstillinger.
- har utviklet evne til å hente inspirasjon fra ulike fagfelt.

Generell kompetanse

Studenten:

- har kunnskap om etiske aspekter ved organisasjonsteorien.

Innhold

- Historikk og utviklingstrekk sett fra et makroperspektiv.
- Organisasjonsteoretiske perspektiver.
- Organisasjonsstruktur (formelle og uformelle trekk).
- Organisasjonsformer og organisasjonsdesign.
- Organisasjonskultur.
- Organisasjonsformer og dens omgivelser - avhengighet og strategi.
- Interessenter og makt.
- Grunnleggende prosesser knyttet til målsettinger, beslutninger, informasjon og kommunikasjon.
- Ledelse og lederskapsteorier.
- Intellektuell kapital.
- Mellommenneskelige relasjoner - kognitive og sosiale prosesser.
- Motivasjon.
- Læring på individ- og organisasjonsnivå.

Eksemplene vil i stor grad bli hentet fra den internasjonale arena.

Undervisnings- og læringsformer

Forelesninger, pensumlesing, gruppearbeid, veiledning. Det legges særlig vekt på gruppearbeid for å fremme læring i interaktive team. Det gis tilbakemelding på læringsprosessen underveis.

Arbeidsomfang

Det er forventet at studenten bruker om lag 280 timer i alt på dette emnet.

Arbeidskrav - vilkår for å avlegge eksamen

En innleveringsoppgave som gruppearbeid må være godkjent før studenten kan fremstille seg til eksamen.

Eksamen

Individuell, skriftlig firetimers eksamen.

Ingen hjelpemidler til eksamen.

Karakterregel A- F.

Evaluering av emnet

Tilbakemelding fra studentene våre er avgjørende for at vi skal kunne tilby best mulige emner og studieprogrammer. Dette emnet evalueres fortløpende i dialog med faglærer og gjennom skriftlig emneevaluering. Resultatene behandles av studieleder i dialog med studenttillitsvalgte og faglærere. Lokalt utvalg for utdanningskvalitet (LUKU) følger opp studentevalueringene ved avdelingen.

Litteratur

Litteraturen er sist oppdatert 2.12.2016. Det kan komme endringer før semesterstart.

Ettersom organisasjoner i dag må forholde seg til globalisering og internasjonalisering, og det meste av forskningen i faget publiseres på engelsk, kan noe av pensum samt tillegglitteratur og artikler være på engelsk.

Obligatorisk:

Jacobsen, Dag Ingvar og Jan Thorsvik (2013). *Hvordan organisasjoner fungerer*. 4. utgave Bergen: Fagbokforlaget. ISBN 9788245014457

Alt materiale som publiseres på høgskolens læringsplattform og /eller deles ut i forelesninger er også pensum.

Vitenskapelige artikler og annet materiale som gjøres tilgjengelig i løpet av semesteret.

Supplerende litteratur:

Hatch, Mary Joe with Ann L. Cunliffe (2013). *Organization Theory: Modern, Symbolic, and Postmodern Perspectives*. 3rd ed. Oxford: Oxford University Press. 350 s.

SFB10613 Budsjettering og driftsregnskap (Vår 2018)

Fakta om emnet

Studiepoeng: 10

Ansvarlig avdeling: Fakultet for informasjonsteknologi, ingeniørfag og økonomi

Emneansvarlig: Kari-Anne Fange

Undervisningsspråk: Norsk

Varighet: ½ år

Innholdsfortegnelse

- Emnet er tilknyttet følgende studieprogram
- Forkunnskapskrav utover opptakskrav
- Undervisningssemester
- Studentens læringsutbytte etter bestått emne
- Innhold
- Undervisnings- og læringsformer
- Arbeidsomfang
- Arbeidskrav - vilkår for å avlegge eksamen
- Eksamen
- Evaluering av emnet
- Litteratur

Emnet er tilknyttet følgende studieprogram

Obligatorisk emne i

- bachelorstudiet i økonomi og administrasjon
- bachelorstudiet i regnskap og revisjon
- bedriftsøkonomi, årsstudium

Emnet må være fullført og bestått for å starte på profilering i tredje studieår.

Forkunnskapskrav utover opptakskrav

Bygger på emner fra første semester:

- Innføring i bedriftsøkonomisk analyse, 10 stp
- Finansregnskap, 10 stp

Undervisningssemester

2. semester (vår).

Studentens læringsutbytte etter bestått emne

Kunnskap

Studenten har:

- dybdekunnskap om ulike modeller for driftsregnskap
- kunnskap i å foreta lønnsomhetsanalyser basert på aktivitetskostnader og hvor kostnadenes relevans er tema.
- kunnskap om budsjetter
- kunnskap om driftsregnskap
- kunnskap om lønnsomhetsanalyser

Ferdigheter

Studenten:

- har forståelsen for driftsregnskapsmodeller
- kan sette opp et driftsregnskap
- kan utføre og drøfte ulike lønnsomhetsanalyser og vurderingsproblemer i forhold til driftsregnskapsmodeller
- kan aktivt bruke økonomisk styring av virksomheten ved hjelp av budsjetter og regnskap
- kan sette opp resultat, balanse og likviditetsbudsjetter

Generell kompetanse

Studenten:

- kan bidra med økonomifaglig kunnskap i bedriftens drift
- kan kritisk vurdere en kalkulasjon, driftsregnskap og budsjettinformasjon
- kan arbeide selvstendig og i samarbeid med andre i prosjektgrupper
- kan diskutere konstruktivt faglige problemstillinger
- kan forfatte et selvstendig skriftlig arbeid i gruppe eller individuelt

Innhold

- Mål- og økonomistyring
- Ulike modeller for driftsregnskap, herunder driftsregnskap basert på kostnadsstandarder
- Just in Time og beholdningskontroll
- Akalkulasjon og analyser
- Relevante kostnader og beslutningsproblemer knyttet til lønnsomhetsanalyser
- Prissetting
- Budsjettering av resultat, likviditet og balanse
- Desentralisering og prestasjonsmåling

Undervisnings- og læringsformer

Forelesninger, oppgaveløsning, gruppearbeid og veiledning.

Arbeidsomfang

Det er forventet at studenten bruker om lag 280 timer i alt på dette emnet.

Arbeidskrav - vilkår for å avlegge eksamen

En innlevering (gruppearbeid eller individuelt) må være godkjent før studenten kan fremstille seg til eksamen.

Eksamen

Individuell skriftlig firetimers eksamen.

Hjelpemidler: godkjent kalkulator.

Karakterskala: A - F.

Oppdatert oversikt over tillatte hjelpemidler vil være tilgjengelig i Studentweb før eksamen.

Evaluering av emnet

Tilbakemelding fra studentene våre er avgjørende for at vi skal kunne tilby best mulige emner og studieprogrammer. Dette emnet evalueres fortløpende i dialog med faglærer og gjennom skriftlig emneevaluering. Resultatene behandles av studieleder i dialog med studenttillitsvalgte og faglærere. Lokalt utvalg for utdanningskvalitet (LUKU) følger opp studentevalueringene ved avdelingen.

Litteratur

Litteraturen er sist oppdatert 11.12.2017.

Hoff, Kjell Gunnar, Morten Helbæk og Trond Bjørnenak: *Økonomistyring 2 - Driftsregnskap og budsjettering*, 6. utgave, Universitetsforlaget, 2017.

Hoff, Kjell Gunnar og Morten Helbæk: *Arbeidsbok til Økonomistyring 2*, Universitetsforlaget, 2017.

Alt materiale som publiseres på høgskolens læringsplattform og/eller deles ut i forelesninger er også pensum.